

ПШЕЧЕНКО Євмен Петрович (1880, с. Вербівка Чигиринського пов. Київської губ., нині Черкаського р-ну Черкаської обл. — 1933, там само) — майстер декоративного розпису. Від 1914 працював у майстерні в рідному селі — унікальній лабораторії авангардного мистецтва, яку організувала [Н. Давидова](#) у власному маєтку. Для художнього керівництва майстерні в цьому ж році було запрошено [О. Екстер](#), пізніше — [К. Малевича](#). За їхніми ескізами, а також Л. Попової, Н. Геке-Меллер, О. Розанової, Н. Удальцової та ін. художників-супрематистів народні майстри створювали вишивки. Співпраця з такими митцями справила значний вплив на стилістику творчості П., який був автором ескізів для вишивок, рушників, малюнків на папері, що в подальшому виконували вишивальниці в матеріалі. Його декоративні панно, виконані в техніці гуаші, вирізняються широкою кольоровою гамою,

використанням яскравих, чистих фарб. Зображення фантастичних тварин та птахів майстерно поєднано з рослинними мотивами. Низка робіт присвячена темі циркових вистав, що сприймаються як народне свято («Гігант», «Блазень», «Акробат», «Жонглер»; усі — 1915—20). У композиціях узагальненість форм зображення органічно переплетено з чітко промальованим контуром лінії загального силуету, а реальність деталей — з наївним символізмом та умовністю. Роботи щирі, самобутні й безпосередні. Учасник виставок «Сучасне декоративне мистецтво: вишивки та килими за ескізами художників» (1915; у каталозі цієї виставки О. Екстер назвала П. «художником-примітивістом з прекрасним і ніжним поетичним світосприйманням»), 2-ї Виставки сучасного декоративного мистецтва «Вербівка» (1917; обидві — Москва), «Сучасна творчість українського села» (Київ, 1919), Всесоюзної сільськогосподарської виставки (1923), «Мистецтво народів СРСР» (1927; обидві — Москва). Твори зберігаються в Національному музеї декоративного мистецтва України (Київ).

Рекомендована література

1. Шестакова О. Євмен Пшеченко // Родовід. 1997. Ч. 2;
2. Кара-Васильєва Т. Народне мистецтво і художники авангарду // Нар. мист-во. 2001. № 3—4;
3. Шестаков С. Взаємовплив професійного та народного мистецтва на прикладі творчості Ганни Собачко, Василя Довгошиї та Євмена Пшеченка // 100 років колекції МУНДМ. К., 2002;
4. Кара-Васильєва Т. Історія української вишивки. К., 2008;
5. Кара-Васильєва Т., Коваленко Г. Відроджені шедеври: Книга-Альбом. К., 2009;
6. Кара-Васильєва Т. Стиль модерн в Україні. К., 2021.

[Т. В. Кара-Васильєва](#)

Фотоілюстрації

Бібліографічний опис:

Пшеченко Євмен Петрович / Т. В. Кара-Васильєва // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2024. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-883971>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).